

Діяльність громадської організації «Дивосвіт» є прикладом ефективного сприяння у вирішенні проблем доступності та соціально-психологічного супроводу людей зі слабким зором в сфері освіти та працевлаштування. Незважаючи на молодий вік організація стала впливовою не лише в місті, але й в області та є чи не єдиним репрезентантом інтересів людей з порушеннями зору Закарпаття.

Участь у житті суспільства на рівних з іншими для людей з порушеннями зору означає те, що такі люди мають потребу або бажання відвідувати всі ті установи, що й інші громадяни, працювати на звичайних підприємствах, вчитися у звичайних школах та інститутах. Але для таких людей одним із найскладніших бар'єрів є проблема елементарного переміщення вулицями і орієнтування в просторі. Людина, яку постійно водить супроводжуючий, не може вважатися вільною і самодостатньою особистістю. Але самостійне пересування вулицями міст нашої країни пов'язане із загрозою для здоров'я і навіть життя людини.

Тому, коли ми дізналися про конкурс проектів, який оголосив Фонд «Східна Європа» та компанія Telenor Group в Україні в рамках спільної проарамии «Світ без обмежень: вільний доступ для людей з особливими потребами» нами було прийнято рішення взяти участь у конкурсі, обов'язково здобути перемогу і розпочати вирішення проблеми доступності міської, соціальної та транспортної інфраструктури для осіб з порушеннями зору на

Закарпатті.

Так і сталося, ми перемогли в конкурсі. Відтак в жовтні 2009 року організація «Дивосвіт» взялася за реалізацію проекту «Доступне Закарпаття». Даний проект став важливою та помітною подією в житті Ужгорода та Закарпатської області, до нього була прикута увага громадськості, ЗМІ, можновладців. Можемо констатувати, що люди, як звичайні громадяни, так і ті, хто приймає важливі для громади рішення, позитивно сприйняли ідею та мету проекту, всіляко сприяли якнайкращій його реалізації.

З метою забезпечення безпеки пересування пішоходів з порушеннями зору в рамках проекту було заплановано встановлення на вже діючих світлофорах та пішохідних переходах міста Ужгорода голосові сигнальні пристрої.

Також було заплановано встановлення звукових сигналізаторів, так званих «маячків», при вході в основні об'єкти соціальної інфраструктури м. Ужгорода, а також на залізничних вокзалах і автостанціях Закарпатської області.

Реалізація проекту складалася з 3-х етапів:

1. Проведення моніторингу, визначення конкретних об'єктів.
2. Проведення тендеру, закупівля обладнання і безпосереднє його встановлення.
3. Апробація встановленого обладнання, дослідження особливостей його експлуатації.

Реалізація проекту «Доступне Закарпаття» була досить складною, виникали проблеми, які не були передбачені на момент подачі проекту на конкурс. Основний етап реалізації, а саме монтаж обладнання та його апробація збіглися з низкою новорічних і різдвяних свят. До всього ж яка була сувора зима! Але, тим не менш, з Божою допомогою ми всі труднощі подолали і проект «Доступне Закарпаття» 31 березня 2010 року був успішно завершений.

Наша організація не ставила за мету повністю вирішити проблему забезпечення доступності Закарпатського регіону для людей з порушеннями зору, а нашим завданням було показати місцевій владі, місцевому бізнесу, особливо туристичному, яким чином цю доступність можна забезпечити.

І тепер, ми можемо констатувати, що проект «Доступне Закарпаття» мав своє продовження. Наприкінці 2010 року завдяки ЗМІ вся Україна дізналася про туристичну інформаційну карту для незрячих мовою Брайля, яку вперше в Україні встановлено в самому центрі м. Ужгорода. Прочитавши її, можна дізнатися про історію міста, його визначні пам'ятки.

Впродовж 2010 року, отримавши грант від «Фонду розвитку Карпатського Єврорегіону», «Дивосвіт» втілював в життя проект «Створення центру супроводу студіюючої молоді з глибокими порушеннями зору «Стимул». У рамках цього проекту учні та студенти з глибокими порушеннями зору мають можливість:

- користуватися сучасною комп'ютерною та оргтехнікою;
- знайти необхідну для навчання інформацію в мережі Інтернет;
- скористатися ресурсами медіатеки (бібліотеки в електронному і звуковому форматі);
- отримати допомогу ввічливих і уважних працівників Центру.

Нами підписано договір про співпрацю з Міжнародною благодійною організацією «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні» в рамках проекту «Відкритий світ інформаційних технологій», що здійснюється корпорацією Microsoft. Ми стали авторизованим центром мережі IDEA даного проекту і отримали ліцензоване програмне забезпечення компанії Майкрософт та освітню програму.

Наша співпраця передбачає проведення навчальних занять, які орієнтовані на надання особам з вадами зору можливості безкоштовно отримати знання в галузі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і використовувати ці знання для покращення умов життя в місцевій громаді.

Працівниками Центру проводиться активна робота в напрямку сприяння у працевлаштуванні молодих спеціалістів з інвалідністю. До нас звертаються молоді люди, які проживають не тільки в м. Ужгороді та Ужгородському районі, але й в інших районах Закарпатської області. З ними ми проводимо профорієнтацію та профконсультування.

У нашому Центрі вперше в Закарпатській області запропоновано унікальну новітню послугу – запис ВІДЕО-РЕЗЮМЕ для осіб, які мають інвалідність зору і бажають працевлаштуватися або пройти стажування на підприємствах та організаціях області.

Працівники Центру проводять переговори з потенційними роботодавцями, надають можливість роботодавцю сформулювати уявлення про професійні можливості молоді з порушеннями зору шляхом проведення бесід та перегляду відео-резюме. Ми супроводжуємо клієнтів центру на початковому етапі їх трудової діяльності.

На початку 2011 року в приміщенні Закарпатської облдержадміністрації відбувся Круглий стіл «Забезпечення рівного доступу та соціально-психологічного супроводу інвалідів зору Закарпаття у сфері освіти та працевлаштування», який поставив фінальну крапку в успішній реалізації проекту «Створення центру супроводу студіюючої молоді з глибокими порушеннями зору «Стимул».

Учасники Круглого столу високо оцінили досягнення організації «Дивосвіт» в реалізації даного проекту, висловили впевненість у високій соціальній значущості тих перетворень,

які він започаткував.

І ось тепер організація приступила до реалізації нового проекту «Створення патронажної служби «Дивосвіт» для людей з вадами зору у Закарпатській області» при підтримці Консорціуму МБФ «Фонд розвитку Карпатського Єврорегіону» (Карпатський фонд) та Міжнародного фонду «Відродження». Метою проекту є підвищення якості життя людей з порушенням зору, які мешкають в Закарпатській області, шляхом надання їм комплексу соціальних послуг патронажної служби.

Наприкінці хочеться відмітити, що саме завдяки проектній діяльності громадських організацій, таких як «Дивосвіт», здійснюються реальні кроки щодо виконання Державної програми розвитку системи реабілітації та трудової зайнятості людей з інвалідністю, фахівці державних структур отримують реальний досвід і необхідні знання для вирішення проблем доступності та соціально-психологічного супроводу у сфері освіти та працевлаштування.

Оксана Богданець, голова ГО «Дивосвіт» м. Ужгород

газета "Без Бар'єрів" № 3 14.02.2011р.